

**Uczeń klasy 6. musi mieć opanowane wiadomości z klas wcześniejszych.**

## **KLASA 6**

### **1. Ocena celująca**

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą.

A ponadto uczeń:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje oryginalne rozwiązania różnych problemów i treści objętych podstawą programową;
- bezbłędnie redaguje wypowiedzi ustne i pisemne, świadczące o dojrzałości myślenia;
- bierze udział w konkursach literackich, ortograficznych, osiąga w nich sukcesy;
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny.

### **2. Ocena bardzo dobra**

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą.

A ponadto uczeń:

- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne, które są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, logicznym;
- potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie;
- sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy;
- tworzy relację z wydarzeń; unika powtórzeń (sprawnie dobiera słownictwo), różnicuje wypowiedź składniowo;
- nazywa cechy charakteru, usposobienia, temperamentu i predyspozycji człowieka;
- buduje wypowiedź o charakterze informacyjnym: stosuje właściwy rodzaj wypowiedzeń;
- używa różnych typów wypowiedzi w zależności od celu i sytuacji mówienia;
- bezbłędnie pisze list oficjalny, opis przeżyć wewnętrznych, oraz charakterystykę postaci, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki; określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie, opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów;
- ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania;
- bezbłędnie pisze krótsze i dłuższe formy wypowiedzi, w tym o charakterze argumentacyjnym;
- rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, liryce, dramacie;
- dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza;
- podaje zasadę ortograficzną objaśniającą pisownię wskazanych wyrazów, uzupełnia interpunkcję w zapisie cytatu;
- używa cudzysłowu w zapisie wyrazów (wyrażeń, zwrotów) o charakterze przenośnym, ironicznym);
- tworzy prace pisemne poprawne pod względem językowym;
- stosuje we własnej wypowiedzi formy nieosobowe czasownika na „-no”, „-to”;
- potrafi wyjaśniać, od czego zależą formy odmiany rzeczownika;
- wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu, biegle stosuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym;
- rozpoznaje różne typy liczebników, określa ich formy gramatyczne i funkcje w zdaniu,

- stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki);
- rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę;
- omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia;
- przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy;
- przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów.

### 3. Ocena dobra

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną.

A ponadto uczeń:

- czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania;
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne, które zawierają jedynie nieliczne błędy językowe;
- redaguje różne formy wypowiedzi pisemnej, np. opowiadanie twórcze z dialogiem i elementami opisu, list, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu;
- dobrze zna teksty, co pozwala na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego;
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy;
- wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu;
- potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów;
- wymienia rodzaje zaimków;
- wyróżnia przysłowki wśród innych części mowy;
- poprawnie stopniuje przymiotniki i wie, czemu służy stopniowanie;
- podaje przykłady różnych typów liczebników;
- odmienia konstrukcje czasownikowe z „się” użyte w znaczeniu strony zwrotnej;
- stosuje poprawne formy rzeczowników pospolitych i nazwisk żeńskich oraz par małżeńskich i bezbłędnie je zapisuje;
- układa przykłady czterech rodzajów zdań złożonych współrzędnie;
- rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne; posługuje się obiema konstrukcjami;
- buduje konstrukcję z orzeczeniem czasownikowym Imiennym; stroną czynną i bierną;
- wybiera z wywiadu wskazane informacje i buduje wypowiedź w formie mowy zależnej;
- stosuje poprawny szyk wyrazów w zdaniu; poprawia błędy w tym zakresie;
- przekształca zdania pojedyncze na zdania złożone podrzędnie, samodzielnie dobiera właściwy spójnik, oddziela przecinkiem zdanie nadrzędne od podrzędnego;
- samodzielnie dobiera stosowny tryb czasowników;
- rozróżnia zdania i równoważniki zdań;
- tworzy wyrazy pochodne o podanych znaczeniach; samodzielnie dobiera właściwe formanty;
- rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu, zgodnie z regułą ortograficzną pisze rzeczowniki zakończone na „ii”, „ji”, wskazuje spójniki, przed którymi nie stawia się przecinka;
- tworzy wyrazy złożone i umie je bezbłędnie napisać.

**4. Ocena dostateczna**

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą.

A ponadto uczeń:

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii;
- w miarę poprawnie, samodzielnie posługuje się następującymi formami wypowiedzi: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie, opis, sprawozdanie, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, ogłoszenie, sms, zawiadomienie, przepis, itp.;
- posługuje się techniką głośnego i cichego czytania, która pozwala na zrozumienie tekstu;
- zna przewidziane programem gatunki literackie;
- wyróżnia podstawowe elementy świata przedstawionego;
- odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu;
- nazywa gazety i czasopisma ze względu na częstotliwość ukazywania się;
- poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat;
- wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasowników;
- odmienia podane rzeczowniki przez przypadki, oddziela temat od końcówki; wskazuje tematy oboczne;
- rozpoznaje w zdaniu zaimki, przysłówki, przymiotniki, liczebniki;
- stopniuje przymiotniki;
- rozróżnia przyimki proste i złożone;
- stosuje poprawnie formy fleksyjne rzeczownika "cudzysłów";
- tworzy właściwe formy fleksyjne liczebników głównych i zbiorowych, poprawnie je zapisuje;
- rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzi, rozróżnia zdania i równoważniki, buduje je;
- stosuje właściwą interpunkcję;
- buduje zdanie pojedyncze rozwinięte z rozsypanki wyrazowej stosując właściwy szyk wyrazów;
- rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe;
- układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych;
- wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie;
- eliminuje powtórzenia wyrazowe;
- przekształca notatkę w spójną kilkuzdaniową wypowiedź;
- rozumie znaczenia słów; dokonuje korekty w zakresie nieprawidłowego ich zastosowania w zdaniu, rozpoznaje wyrazy obcego pochodzenia;
- buduje różne konstrukcje składniowe;
- stosuje równoważniki zdań i konstrukcje bezpodmiotowe w oficjalnych tekstach urzędowych, układa zdanie pojedyncze rozwinięte składające się ze wskazanych części mowy;
- przekształca zdanie złożone na pojedyncze;
- stosuje poprawne formy fleksyjne zaimków osobowych;
- dobiera określenia tworzące grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym;
- tworzy poprawne formy fleksyjne liczebników;
- tworzy poprawne formy czasu przyszłego prostego i stosuje je we własnej wypowiedzi; dobiera różnorodne określenia;

- buduje wypowiedzenia z zastosowaniem trybu rozkazującego; poprawnie pisze "nie" z czasownikiem w formie osobowej;
- poprawnie zapisuje imiona i nazwiska;
- stosuje wielką literę w tytułach książek, filmów, obrazów, itp.;
- zgodnie z regułą ortograficzną pisze nazwy mieszkańców i przymiotniki utworzone do nazw miejscowości;
- właściwie zapisuje wyraz "nie" z poznanymi i utrwalonymi częściami mowy;
- tworzy wyrazy i ich formy z ubezdźwięcznieniem, stosuje poprawny zapis;
- umie zapisać utrwalone liczebniki proste i złożone;
- stosuje przecinki i dwukropek przy wyliczaniu.

## **5. Ocena dopuszczająca**

Uczeń spełnia następujące wymagania na ocenę dopuszczającą:

- czyta teksty ze zrozumieniem;
- zna treść lektur obowiązkowych;
- w wypowiedziach pisemnych popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne, ale nie przekreślają one wartości prac i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie;
- wykonuje zadania typowe, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela;
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu;
- odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj;
- łączy wyrazy w zespoły składniowe;
- zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych;
- przeprowadza analizę słowotwórczą;
- wskazuje podstawę słowotwórczą i formant;
- nazywa typy formantów;
- tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów.

## **6. Ocena niedostateczna**

Uczeń nie opanował nawet podstawowych wiadomości obowiązujących na ocenę dopuszczającą.

*W odniesieniu do uczniów z opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej stosuje się zindywidualizowane wymagania i ocenianie bieżące umiejętności oraz nabywanej wiedzy.*